



دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی

گروه اقتصاد کشاورزی

بررسی اثرات رفاهی سیاست غذای ارزان و خروج مهاجران خارجی از

ایران

(مطالعه موردی نان)

استاد درس

آقای دکتر بختیاری

نگارش

سهیل رضائی

## بررسی اثرات رفاهی سیاست غذای ارزان و خروج مهاجران خارجی از ایران

(مطالعه موردی نان)

### چکیده

مهاجرت انسانها به سرزمینهای دیگر، قدمتی به بلندای حیات بشری دارد. هنگامی که انسانهای گذشته، شرایط زندگی را در محیط خود نامساعد می‌یافتند، جهت دستیابی به منافع جدید زندگی به مهاجرت اقدام می‌کردند. بر اساس آمار منتشره از سوی سازمان ملل متحد، در سال ۲۰۰۰ حدود ۱۷۴/۹ میلیون مهاجر در جهان وجود داشته است. ایران نیز در سال مذکور در بین ۱۵ کشور مهاجر پذیر جهان قرار گرفته است بطوریکه حدود ۲/۳ میلیون نفر مهاجر را که اکثریت از کشورهای همسایه و همجوار هستند، در خود جای داده است. براساس آمار موجود حدود ۱/۳ درصد از کل مهاجرین جهان در ایران جای گرفته‌اند. مهاجرین در هر کشور پیامدهایی را بر زندگی اجتماعی و اقتصادی ساکنین می‌گذارند. علاوه بر ساکنین ایرانی، افرادی که از سایر کشورها به ایران مهاجرت کرده‌اند نیز شامل سیاستهای یارانه‌ای(غذای ارزان) می‌شوند، لذا خروج مهاجران علاوه بر اینکه اثرات اجتماعی مفیدی را به همراه دارند، هزینه‌های دولت بابت پرداخت یارانه برای غذای ارزان را نیز کاهش خواهد داد. هدف از این مطالعه بررسی تغییرات رفاهی است که خروج مهاجران بر مازاد های مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان، مالیات‌دهندگان و هزینه‌های دولت در بازار گندم(نان) می‌گذارند. برای بررسی اثرات رفاهی ناشی سیاست قیمت تضمینی و یارانه نان توسط دولت از دو الگوی نموداری و جبری در چارچوب رهیافت مقایسه ایستا استفاده شد. با مقایسه نتایج بدست آمده قبل و بعد از خروج مهاجران، میزان تغییرات رفاهی ناشی از این سیاست برآورد شد. در راه گزین پنجم بواسطه‌ی خروج مهاجران از کشور، رفاه مصرف‌کنندگان ۲۱/۳۶ میلیارد تومان کاهش یافته است، این کاهش رفاهی را می‌توان به مهاجران که مصرف‌کننده نان بودند نسبت داد، در حالیکه هزینه‌های دولت و زیان اجتماعی در کلیه بازارها از جمله گندم، به ترتیب ۵۷/۳۳ و ۴۷/۴۴ میلیارد تومان کاهش و رفاه مالیات دهندگان ۶۸/۸ میلیارد تومان افزایش داشته‌اند. مازاد تولیدکنندگان نیز تغییری را از خود نشان نداد. در پایان پیشنهاد شد که، هر ساله گزارشات مستندی از هزینه های دولت بابت پرداخت یارانه به کالاهای مصرفی که مهاجران نیز از آن منتفع می‌شوند به سازمانهای مرتبط با مهاجران و پناهندگان از جمله سازمان ملل متحد، سازمان بین‌المللی مهاجرت برای تامین این هزینه ها ارائه گردد.

**واژگان کلیدی:** مهاجران افغان، سیاست نان ارزان، هزینه‌های دولت، مازادهای رفاهی